

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

(Z)KUS MĚ

Autorská ilustrovaná kniha

Barbora Macková

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

(Z)KUS MĚ

Autorská ilustrovaná kniha

Barbora Macková

Vedoucí:
MgA. Marie Kohoutová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Barbora MACKOVÁ**
Osobní číslo: **D20B0047P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Komiks a ilustrace pro děti**
Téma práce: **AUTORSKÁ ILUSTROVANÁ KNIHA**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Použití vlastního příběhu, minimálně 20 celostránkových ilustrací, práce zahrnuje kompletní výtvarné i grafické řešení knihy – layout, vizuál obálky, předtiskovou přípravu.

Tvůrčí záměr: Chtěla bych vytvořit ilustrovanou knihu vlastních básní.

Způsob realizace: Výsledná podoba knihy vyplyne v průběhu práce ze skic, návrhů a zkoušek.

Cíl: Poukázat na rozpolcenost duše a těžkosti životních pocitů.

Předpokládaný charakter výstupu: Výstupem bude funkční kniha odevzdaná ve třech výtiscích. Kniha bude v minimálním formátu A5 a bude obsahovat minimálně 20 celostránkových ilustrací.

Rozsah průvodní zprávy: Minimálně tři normostrany textu plus obrazové přílohy.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

EMINGEROVÁ, Dana. Živel Lustig: Jak se píše kniha. Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2469-3.
ŠVABINSKÝ, Max. Motýlí čas. Praha: Jos. R. Vilímek, 1948. ISBN (váz.).
MACKESY, Charlie. Chlapec, krtek, liška a kůň. Londýn: Ebury press, 2019. ISBN 978-80-242-7383-9.
NEZVAL, Vítězslav. Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti. 3. vyd. (v SNDK 2.). Ilustroval Jiří TRNKA. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1960.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Marie Kohoutová**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 7. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023.

.....

Podpis autora

Obsah:

1. Volba tématu, cíl práce.....	7
2. Proces tvorby	8
3. Popis výsledného díla.....	9
4. Seznam použitých zdrojů.....	10
5. Resumé.....	11
6. Seznam příloh.....	12

1. VOLBA TÉMATU A CÍL PRÁCE

Téma mé bakalářské práce bylo pro mne jasným a jediným výběrem, na který jsem se připravovala již nějakou dobu. Mrzelo mě, že kvůli studiu nemám tolik času na to malovat si pro sebe, pro svou vnitřní neutuchající potřebu, jako to bylo třeba v době kovidové, kdy člověk měl času hromadu.

Během doby v karanténě vznikla malá první série ilustrací mých vlastních básní, a to na kousky nepotřebných čtvrtek vlepených do jiné knihy, abych vše měla řádně pohromadě. Pomáhalo mi to zpracovávat vlastní pocity a dovolila jsem si je takovouto formou ventilovat, případně pak sdílet na sociálních sítích se světem, což pro mě, jakožto člověka, který si zásadně hlídá své soukromí, bylo značně neobvyklé. Sloužilo to ale otevření se tomu všemu za účelem, aby se ostatní lidi kolem mě nestyděli za své pocity, a mohlo jim to tak být oporou, když cítí samotu nebo opuštění.

Toto téma se stalo hlavním cílem mé bakalářské práce, aby lidé, kteří se sami v sobě nevyznají, měli šanci si přečíst texty básní, a pomocí ilustrací tak vidět, jak jsem je prožívala já. Ne vždy hezkým způsobem a o to právě jde. Člověk by se podle mě měl naučit s lidmi sdílet svoji bolest, aby se oni začali světu sdílet s tou svojí, a nemuseli tak čelit svým strachům, pocitům a deprivacím sami, ale společně.

Původní myšlenka byla vytvořit něco, co si každý bude moct vzít někam na procházku do lesa, nebo na posezení na letní louce při západu slunce, prostě kamkoliv, kde si poetičtí lidé čtou básně a je jim na chvíli hezky. Ale s postupem času se kniha proměnila spíše na útržkovité myšlenky úderného charakteru, aby člověk nad nimi přemýšlel a na chvíli se zamyslel, jak to vlastně cítí a prožívá on. Chtěla jsem mluvit lidem z duše a do duše. Proces dovnitř a ven, černá a bílá. Kontrasty a protiklady pocitů a životních situací, které každý prožívá jinak, a přitom mnohdy dost podobně.

Už během romantismu byla malba krajiny jakýmsi odrazem umělcova vnitřního života, toho jak se cítil, jak chtěl, aby výsledné dílo působilo na pozorovatele, co se honilo v jeho myšlenkách a citech, a tak jsem i já chtěla, aby mé krajiny byly odrazem toho, co se prožívá v těch básních k nim napsaných.

Dle mého názoru je potřeba se více ponořovat do svých citů a zkoumat je ze všech stran, procítit každý z nich, ať už negativní, ať už pozitivní, všechny jsou stejně důležité. Jelikož studuji arteterapii, tak vím, že tvorba je jedním z nejjednodušších prostředků, jak je dostat ven, jak s nimi dále pracovat a přetvářet je v něco pozitivního. Umožňuje nám si zpracovat neprožitá traumata a zážitky z dětství, které formovaly náš život, a utvářely tak naši osobnost. Víceméně moje bakalářská práce byla pro mě takovým arteterapeutickým procesem, kdy jsem se vracela zpět do věcí, které jsem prožívala svými básněmi několik let zpátky. Do chvíl, které nebyly hezké, a mnohdy to byly chvíle velice sebedestruktivní. V tomto ohledu se to mohlo zdát až příliš náročné, ale musím říct, že když se teď dívám na své hotové dílo a mám černé na bílém, nebo bílé na černém, všechno to, jak jsem se cítila, je to vlastně vcelku úlevné. Už nemusím nikomu vysvětlovat, jaké bylo prožívat to a ono, prostě to tu je. Vytištěné a hmotné, plné mých myšlenek a vzpomínek a toho, kým jsem byla, co jsem prožívala, abych mohla jít dál, uzavřít tuhle kapitolu svého života a čelit novým zítřkům.

2. PROCES TVORBY

Během tvorby těchto dvou knih jsem si sáhla na samé dno, jelikož mé básně, kterých jsem za posledních pár let napsala přes 500, byly vlastně jakýmsi mým deníkem pocitů a prožitků. V těch lepších psacích obdobích, což paradoxně většinou nebyla má psychicky lepší období, jsem se snažila napsat alespoň dvě až tři básně týdně za poslední tři roky. Z tohoto neskutečného množství mých citů vpitých do papíru mi za pomoci Ph.Dr. Dany Emingerové bylo doporučeno, jak s texty nakládat a posléze následovalo několikaměsíční vybírání toho, co je použitelné, s vedoucí ateliéru MgA. Marií Kohoutovou. Básně se vybíraly průběžně a během toho už vznikaly ilustrace.

Z mé původní představy o tom, jak by měla má finální kniha vypadat, během pár konzultací sešlo, a já se tak vydala na cestu experimentování a zkoušení pro mě úplně nových přístupů, jak svou tvorbou vyjádřit nějaké hlubší sdělení. Zprvu mi bylo doporučeno zkusit své texty převést do umělé inteligence Dall-e, která vygenerovává ilustrace na základě toho, co do ní napíšete, ale vzhledem k tomu, že to zatím není na tak dokonalé technické úrovni, nebylo to příliš použitelné.

Dlouhou dobu jsem se držela svých jasných linií a odmítala jsem přijmout konvenční abstraktní formu ilustrací, která je u básní běžně využívána. Postupem času se ve mně tyto dva protipóly třely, a do mých ilustrací se tak začala dostávat volnost a struktura kresby, na kterou jsem předtím nebyla moc zvyklá.

Kvůli studiu dvou vysokých škol najednou a neustálém přejíždění přes celou republiku bylo zcela nemožné užít nějaké nedigitální techniky. Nakonec vznikly ilustrace tohoto uvolněného černobílého charakteru, které působí jako dělané úhlem nebo tuží. Dodávají tak celkové formě jednoduchost a jasnost výrazu, ale zároveň prohlubují vážnost a lehkost tvorby. Kontrasty se tak staly hlavním činitelem mé knihy, aby tak podporovaly myšlenku protikladů a zdůrazňovaly celkové vyznění obsahu.

Tvorba makety byla nejtěžším a zároveň také nejzdlouhavějším procesem, kdy jsem vybrané básně vystříhávala z kontextů, a poté lepila na papíry, ke kterým jsem kreslila zjednodušené tvary mých ilustrací, aby bylo jasné co k čemu patří. Původní myšlenkou bylo, aby kniha jako taková dávala příběhový smysl od začátku do konce, básně tak na sebe navazovaly a dekadentním způsobem tvořily jakousi myšlenkovou a citovou mapu nějakého prožitku. Z tohoto nápadu bohužel sešlo poté, co se kniha rozdělila do dvou částí podle tématu ilustrací. Aby kniha působila vizuálně přívětivě, musela jsem některé dvoustrany přeházet s jinými, aby se střídaly ilustrace se stranami jen s textem, a nepůsobilo to v jednu chvíli prázdňě, v druhou zase přeplněně.

V sázení textu byl zpočátku problém s výběrem úryvků, které bylo nutné zkrátit na jednodušší fráze, aby byl text působivější. Byl mi doporučen font DIN Condensed, který byl jednoduchý a zároveň hezky čitelný a pomocí různých velikostí písma zdůrazňoval důležité pasáže textu.

3. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Kniha má rozměr 15x18 cm. Původně jsem chtěla udělat ještě menší formát, ale nakonec, aby byl dán dostatečný prostor ilustracím a vyznění textu, byl mnohem více vyhovující tento. Kdybych zůstala u menšího formátu, sice by to více splňovalo původní myšlenku "knihy do kapsy," ale jsem ráda, že jsem zvolila větší, protože tak vzniká prostor pro přemýšlení a myšlenkovému ponoření se do textu.

Na obálku jsem původně chtěla použít ilustraci nahé ženy sedící zády k nám, ale nakonec jsme se shodly, že bude daleko efektivnější využít nějaké abstraktní pozadí, aby obálka byla ucelená a to právě tajemství se skrývalo uvnitř knihy.

Nakonec mi bylo doporučeno rozdělit knihu do dvou částí, místo toho, aby vznikla jedna velmi tlustá publikace. Měla jsem představu, že obě knihy budou něčím vizuálně provázané. Jedna kniha má tedy černý podklad s bílou strukturou a druhá opačně, s tím, že na předsádkách jsou tak použity obálky z opačných knih, aby se dané knihy více propojovaly.

Kniha s názvem "Kus mě" obsahuje převážně postavy ženských nahých těl, kreslených podle fotografií mého vlastního těla. Kniha má tmavou obálku, aby více upozornila na tíhu myšlenek skrývajících se v textech a ilustracích. Název souvisí s metaforou, že lidem dávám kus "mě" tím, že vidí nahé akty a pocity, které jsem prožívala. Kniha začíná slovy: „Nic víc než upřímnost. Tolik bylo katastrof.“ Odkazuje tak na přibližný děj, který celou knihou prostupuje.

Druhá kniha s názvem "Zkus mě," je spíše lyričtěji pojatá a váže se k místům a krajinám v různých koutech světa. Básně zde buď vznikaly, nebo vzpomínky na ně ve mně vyvolávaly takový dojem, který je popsán v básni. Kniha cíleně začíná stránkou pouze s textem a to slovy: „Kousky mé duše skládáš jak leporelo.“ Chtěla jsem, aby kniha "Zkus mě" byla více nadějná, než kniha první, a případný čtenář si tak měl možnost spravit chuť trochu méně silným kafem. I přes to je ale plná bolestivých pasáží odrážejících se v obrazech na oko poklidné krajiny.

Obě publikace mají 84 stran, aby byla zachována jednotu. V publikaci Kus mě je 14 jednostránkových ilustrací a 14 dvoustránkových, kdežto v publikaci Zkus mě je dvoustránkových ilustrací 17 a jednostránkových 15.

S ohledem na velký význam textu muselo být písmo voleno tak, aby bylo co nejvíce úderné, ale zároveň aby se na něj člověk dokázal dívat delší časový úsek a nepůsobilo na něj nepříjemně. Bylo použito písmo DIN Condensed v různých velikostech, aby zdůrazňovalo určité pasáže, které měly různé významy.

Vnitřek knihy je vytištěný na 170g papíru natíraného ofsetem, obálka na 240g papíru artic, svázaná lepenou vazbou V2, zhotovená v každé verzi v osmi výtiscích.

4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

EMINGEROVÁ, Dana. Živel Lustig: Jak se píše kniha. Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2469-3.

ŠVABINSKÝ, Max. Motýlí čas. Praha: Jos. R. Vilímek, 1948. ISBN (váz.).

MACKESY, Charlie. Chlapec, krtek, liška a kůň. Londýn: Ebury press, 2019. ISBN 978-80-242-783-9.

NEZVAL, Vítězslav. Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti. 3. vyd. (V SNDK 2.) Ilustroval Jiří TRNKA. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1960.

5. RESUMÉ

My bachelor's thesis is an original author's book of my poems. The main theme of this book is a kind of immersion in feelings and exploring the depth of thoughts in difficult life situations. It's more or less my inner poetry journal that I wrote in the past years when I felt the weight of my thoughts and writing was the only way to get them out.

The collection of poems is divided into two publications according to the character of the illustrations. The first book called "Kus mě" (Piece of Me), which has a black cover, is more about the naked human body in content and the illustrations are drawn based on my photographic nudes.

The second book, titled "Zkus mě" (Try Me), contains illustrations of nature, which are a reflection of feelings hidden deep in the soul. The poems that are with the given illustrations are either written directly in those places, or they are caused by the feeling that it evoked in me.

I worked a lot with the form of the text, which was an important element in these publications, and I tried to give it the air of Dadaist poems. The text part is designed very graphically and complements the simple linear and at the same time drawn illustrations.

With this work, I wanted to show the uniqueness of human feelings and that it is right to be able to experience them and somehow share them with the world so that such severe mental disorders do not accumulate in us.

6. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Tvorba makety

Příloha 2

Ukázky makety

Příloha 3

Ukázky finálních stránek z knihy Zkus mě

Příloha 4

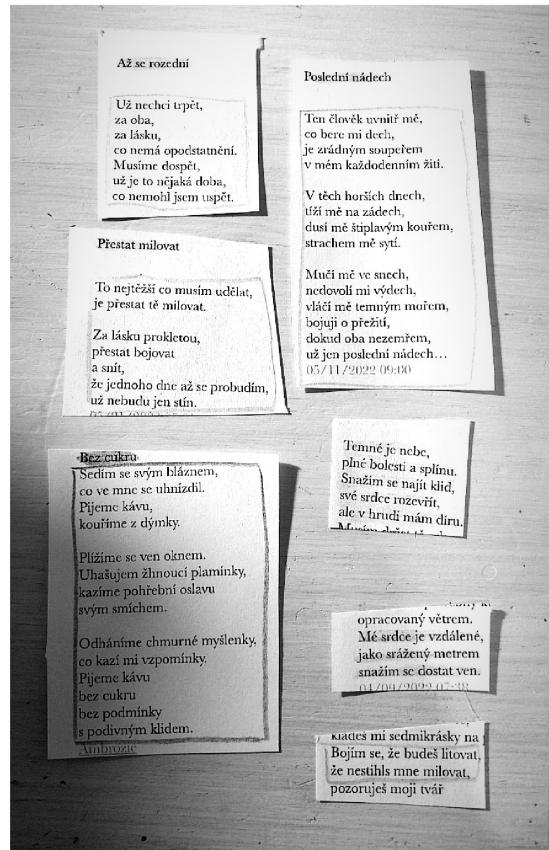
Ukázky finálních stránek z knihy Kus mě

Příloha 5

Ukázky finální knihy

Příloha 1

Tvorba makety

Příloha 3

Ukázky finálních stránek z knihy Zkus mě

**Utéct
minulosti.**

Jyřít všechny zločiny.

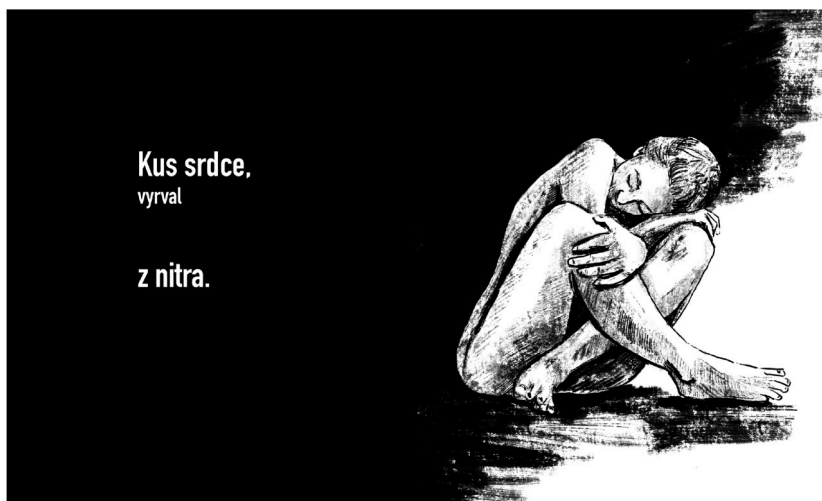
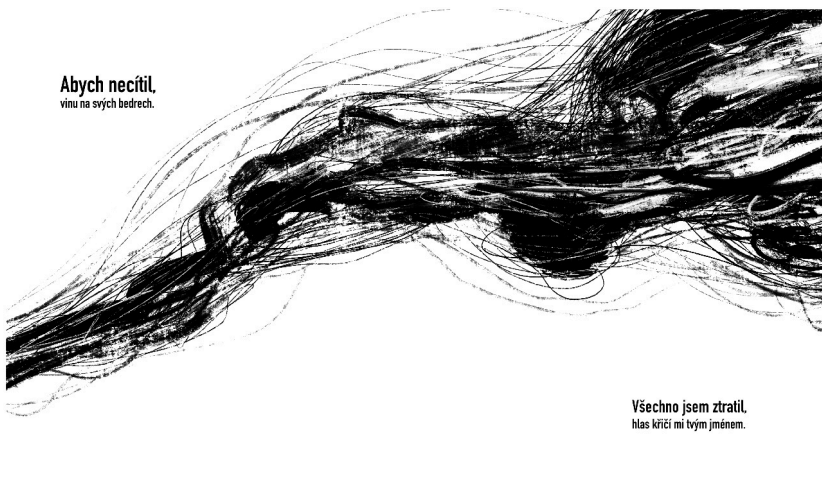
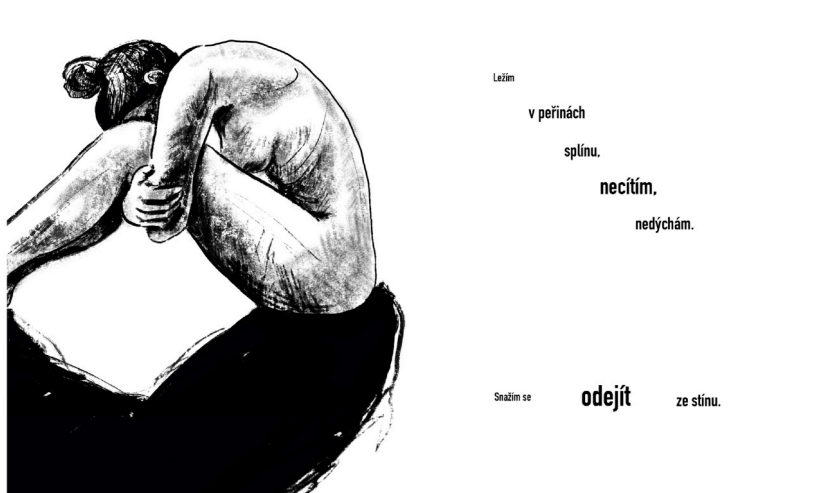
**Peru se
se vzduchem.**

Sedím v nitru,
potlachu,
sám,
čekám,
než uschne listí.
Stínem dní,
které nikam neplují.
Plavit se nechávám.

Příloha 4

Ukázky finálních stránek z knihy Kus mě

Příloha 5

Ukázky finálních knih

